

MALTA

QORTI TAL-APPELL
(Sede Inferjuri)

ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF

Seduta tat-18 ta' Settembru, 2024

Appell Inferjuri Numru 146/2017 LM

Catherine Thomson (K.I. nru. 63090A)
(‘ir-rikorrenti’)

vs.

Richard Ambery (K. I. nru. 58690A)
(‘l-intimata’)

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mir-rikorrenti **Catherine Thomson (K.I. nru. 63090A)**, [hawnhekk ‘ir-rikorrenti’], minn sentenza tal-**Qorti tal-Maġistrati (Malta)** [minn issa ‘l quddiem ‘l-Ewwel Qorti’], tat-23 ta’ Jannar, 2023 [minn issa ‘l quddiem ‘is-sentenza appellata’], li ddecidiet it-talbiet tar-rikorrenti fil-konfront tal l-intimat **Richard Ambery (K.I. nru. 58690A)** [minn issa ‘l quddiem ‘l-intimat’]. L-appell principali tar-rikorrenti kien segwit minn appell incidental

tal-intimat, u dan wara li l-kontro-talba mressqa minnu fir-risposta tiegħu għat-talbiet tar-rikorrenti, giet miċhuda. Ir-rikorrenti istitwiet dawn il-proċeduri għaliex f'isset li *email* u l-*attachment* datata 22 ta' Marzu, 2017 mibgħut mill-intimat kien libelluż, u kellu l-iskop li jtellief jew inaqqas ir-reputazzjoni tagħha. L-Ewwel Qorti ddeċidiet illi:

“Għal dawn ir-raġunijiet il-Qorti qiegħda tiddisponi minn din il-kawża billi tiċċhad it-talbiet tar-rikorrenti bl-ispejjeż kontra tagħha u tiċċhad il-kontrotalba tal-intimat bl-ispejjeż kontra tiegħu.”

Fatti

2. Permezz tat-talba tagħha quddiem l-Ewwel Qorti, ir-rikorrenti talbet lill-Qorti tiddikjara li *email* mibgħut mill-intimat fit-22 ta' Marzu, 2017 bl-*attachment* miegħu, huwa libelluż u kellu l-iskop li jtellief jew inaqqas ir-reputazzjoni tagħha, u talbet ukoll lill-Ewwel Qorti tillikwida somma bħala danni morali a tenur tal-artikolu 28 tal-Liġi dwar l-Istampa (il-Kap. 248 tal-Liġijiet ta' Malta).

3. L-intimat wieġeb li bl-avviż tagħha r-rikorrenti għamlet allegazzjoni inveritiera u vessatorja meta sostniet li bl-*email* tiegħu u bl-*attachment* ta' magħha, huwa kellu l-ħsieb li jtellief jew inaqqas ir-reputazzjoni tagħha, u l-intimat żied jgħid li apparti li r-rikorrenti trid iġġib prova ta' dak allegat minnha, huwa qiegħed jiċċhad tali allegazzjonijiet. L-intimat spjega li huwa rreġistrat mal-Ministeru tal-Ġustizzja f'Malta bħala 'avukat Ewropew', b'funzjoni ta' *General Counsel* mal-Managing Partners Group (MPG), li f'Malta hija rappreżentata minn Asset Management Ltd., kumpannija li tipprovdi servizzi finanzjarji. L-

intimat spjega li huwa rregistrat bħala *solicitor* mal-Qorti Suprema ta' England and Wales, u huwa wkoll ġenitur ta' tifel fl-iskola Verdala International School (VIS), fejn għal xi żmien kien ukoll *Chairman* tal-Bord, u fejn huwa wkoll membru tal-Fondazzjoni tal-iskola. Żied jgħid li kienet ġiet skedata laqgħa ġenerali annwali għat-22 ta' Marzu, 2017, għall-elezzjoni tal-Bord il-ġdid għat-tmexxija, u fost il-kandidati kien hemm ir-rikorrenti, li hija wkoll ġenitur ta' student fl-istess skola, u ċerta Deborah Wrigley, ġenitur-għalliema, li talbet lill-intimat jaqbeż għaliha wara li ħassitha intimidata u beżgħet li l-impjieg tagħha kien mhedded. L-intimat spjega li dan ġara wara sensiela ta' incidenti u koinċidenzi li kienu jinvolvu l-indħil dirett tar-rikorrenti, li dak iż-żmien kienet iċ-*Chairperson* tal-Bord tat-Tmexxija, u li kienet hi li instigat lill-Kap tal-Iskola u lill-*Bursar* jaġixxu kontra Wrigley. L-intimat kompli jgħid li Wrigley sabet ruħha taħt attakk personali mir-rikorrenti u mill-Kap tal-Iskola, u bdiet tinkwieta li kienet ser tispicċa mingħajr impjieg, kif ukoll li kien ser ikollha toħroġ lil uliedha mill-iskola. L-intimat kompli jgħid li t-*timing* ta' din l-aggressjoni qabdet rankatura meta qorbot id-data tal-AGM, fejn kellhom jikkontestaw kemm ir-rikorrenti kif ukoll Wrigley. Qal li kien għalhekk li Wrigley kkuntattjatu sabiex jassistiha, u kien għalhekk li bħala avukat imħarreg sew u bħala membru tal-Fondazzjoni, huwa ppropona *b'email* li l-Laqgħa Ġenerali tikkunsidra u tiddelibera jekk għandhiex tgħaddi l-mozzjoni hemm annessa. Qal ukoll li huwa abbozza l-mozzjoni biex il-Laqgħa ssibha lesta għall-konsiderazzjoni tagħha, imma huwa bl-ebda mod m'għamel xi allegazzjonijiet libellużi fil-konfront tar-rikorrenti. Qal li huwa lanqas ma' 'ippubblika' xi ħaġa f'dan is-sens. L-intimat spjega li l-abbozz tiegħu bl-ebda mod ma kien xi forma ta' espressjoni tal-opinjoni tiegħu dwar ir-rikorrenti, iżda huwa kien biss qiegħed iressaq l-ilment ta' persuna li talbitu l-

għajnuna, bħal ma jagħmel avukat biex jassisti klijent. Kompla jgħid li ma kien hemm l-ebda attentat biex iħassar jew biex itappan ir-reputazzjoni tar-rikorrenti, u din lanqas biss issemmiet b'isimha fl-abbozz in kwistjoni, iżda t-talba kienet biex jekk mid-deliberazzjoni jinstab tort, min huwa fit-tort jiġi ddixxiplinat. Ir-rikorrent zied jgħid li xi ħin wara li huwa baġat l-abbozz, huwa rċieva messagġ mingħand Deborah Wrigley fejn xtaqitu jirtira l-proposta ta' mozzjoni fl-AGM, u għalhekk baġat *email* oħra lill-Kap tal-Iskola fejn talab biex l-abbozz ta' dik il-mozzjoni tiġi irtirata, u ma tiġix ikkunsidrata. L-intimat spjega wkoll li l-Kap tal-Iskola laħqet baġtet kopja tal-mozzjoni abbozzata lir-rikorrenti. Qal li din il-mozzjoni ma tressqitx quddiem il-Laqgħa Ġenerali, u saret il-votazzjoni għal Bord ġdid fejn Wrigley giet eletta, filwaqt li r-rikorrenti ma reggħetx giet eletta. L-intimat zied jgħid li l-abbozz tal-mozzjoni ma setax affettwa l-eżitu tal-Laqgħa Ġenerali Annwali, u lanqas ma seta' jingurja lir-rikorrenti, għaliex il-mozzjoni ma nqratx waqt is-seduta. Qal ukoll li r-rikorrenti lanqas biss attendiet l-AGM, fejn kien ikollha ċ-ċans li tiddefendi ruħha dwar il-mozzjoni proposta, kif ukoll setgħet tilmenta li hija ħassitha ingurjata u xtaqet tieġu passi, kif ukoll li tkun *Chairperson*. L-intimat kompla jgħid li minflok ir-rikorrenti għażlet li tiskarta l-laqgħa u tħalli sal-11 ta' April, 2017 biex tibgħat ittra legali lilu.

4. L-intimat qal li hawnhekk joħroġ l-animu u l-iskop tal-proċeduri odjerni, li huma att ta' vendetta fil-konfront tiegħu. Qal li lir-rikorrenti huwa ma tellfilha l-ebda ċans li terġa' tkun eletta fil-Bord, għaliex dak iż-żmien ir-rikorrenti xorta waħda kienet qiegħda tiġi kkritikata, u kien hemm bosta membri tal-fondazzjoni li kienu diżappuntati, u li kienu qegħdin jilmentaw dwar wegħdiet li kienu saru fis-sena ta' qabel li ma twettqux. L-intimat qal li hemm stqarrija ta' Wrigley li

tispjega kif graw l-affarijiet, li wasslu biex huwa bagħat l-abbozz tal-mozzjoni in kwistjoni, minbarra xhieda oħra fejn huwa seta' juri li ma llibellax lir-rikorrenti. Qal li l-abbozz tal-mozzjoni in kwistjoni huwa l-uniku bażi ta' din l-azzjoni, u dan waħdu ma fihx l-elementi meħtieġa biex jiġi fondat każ ta' libell a tenur tal-Kap. 248 u ma jammontax għal 'pubblikazzjoni', għax intbagħat minnu lill-Kap tal-Iskola bħala Segretarju tal-Bord ta' Direzzjoni. Qal li kienet il-Kap tal-Iskola li ċċirkolat jew ippubblikat l-*email*, li sa dak il-ħin kienet għadha kunfidenzjali. L-intimat qal li għalhekk l-ilment tar-rikorrenti huwa mingħajr bażi legali, u motivat minn animu differenti minn dak li jidher mad-daqqa t'għajn, u għalhekk talab lill-Ewwel Qorti tiċhad it-talbiet tar-rikorrenti.

5. L-intimat għamel ukoll kontro-talba fejn spjega li b'ittra tal-konsulent legali tar-rikorrenti tal-11 t'April, 2017, hija akkużatu li huwa kien għamel stqarrija malafamanti fil-konfront tagħha, billi ppubblika bil-miktub u bil-fomm xniegħa li hija irregolarment indaħlet biex tfixxkel l-elezzjoni ta' *Staff Directors* fuq il-Bord, u li hija persuna strumentali biex tfalli l-iskola, u ġie mhedded li jekk ma jirtirax dan fi żmien ġimgħa, ser jittieħdu passi kontra tiegħu bil-Qorti. L-intimat zied jgħid li dan id-diskors kien ferm 'il bogħod mir-realtà, u jammonta għal akkużi serji nieqsa mill-verità, u huwa ħassu urtat u inġurjat għaliex qies dawn l-istqarrijiet bħala malafamanti fil-konfront tiegħu. Qal li kien għalhekk li huwa talab lir-rikorrenti tirtira dawn l-allegazzjonijiet fi żmien ġimgħa minħabba fil-konsegwenzi li dawn jistgħu jgibu fuqu. Qal li biex jikkagunалу aktar '*pain and anguish*', l-ittra tal-11 ta' April, 2017, u dik li segwiet fl-10 ta' Mejju, 2017, intbagħtulu fl-indirizz tal-uffiċċju tiegħu, mingħajr ma jaf jekk dan sarx bi traskuraġni jew b'intenzjoni, u inzerta ma kienx l-uffiċċju meta waslu dawn l-ittri bil-posta registrata, u nfetħu mill-*Office Manager* tal-Managing Partners

Group, u f'okkażjoni minnhom anki kien hemm prezenti vizitatur importanti tas-soċjetà estera. Qal li b'*email* tiegħu tal-4 ta' Mejju, 2017 lill-Kap tal-Iskola Totti Aris, wara li Wrigley infurmatu li hi u r-rikorrenti kienu tkellmu u kienu rranġaw l-affarijiet ta' bejniethom, huwa għamel rapport dettaljat ta' kif graw ċerti żviluppi, spjega l-involviment tiegħu *pro bono* biex jassisti lil Wrigley fid-dilemma li kellha li kienet ser titkeċċa mill-impjeg, u spjega li l-abbozz tal-mozzjoni li kien bagħat qabel is-seduta, mhux biss ma kienx espressjoni ta' ħsieb tiegħu fuq ir-rikorrenti, iżda kien biss abbozz ta' mozzjoni kif kellha tinkiteb jekk wara deliberazzjoni u opportunità lil kull naħa biex tispjega ruħha, l-AGM isib xi ħtija jew aġir danneġġanti tal-parti li ilmentat. Qal li huwa lanqas biss semma lir-rikorrenti b'isimha. Qal ukoll li huwa kien talab li r-rikorrenti tiġi infurmata b'dan għaliex hija kienet laħqet qabbdet avukat, u għalhekk huwa ma setax jikkomunika magħha direttament. Qal ukoll li huwa sugġett għall-iskrutinju tas-*Solicitors Regulation Authority*, u jibza' ferm għar-reputazzjoni tiegħu. L-intimat qal li dan l-aġir u l-kliem ingurjuż u inveritier kontenut fl-ittri in kwistjoni, kif ukoll il-fatt li dawn l-ittri ntbagħtu fl-indirizz tal-uffiċċju tiegħu minflok fl-indirizz postali tiegħu, ikkawżawlu ħafna imbarazzament u diżunur inutili u peżanti, allavolja l-kontenut tal-ittri ma kienx veritier. Qal li huwa ġie ingurjat u libellat b'dawk l-ittri li ntbagħtu f'post fejn setgħu jiġu f'idejn diversi persuni fost l-impjegati tal-kumpanija fejn huwa jippresta s-servizzi legali tiegħu, u għalhekk in kwantu huma inveritieri u ġew f'idejn terzi, lillu jintitolawh għal kumpens għad-danni morali sofferti minnu. Žied jgħid li l-allegazzjonijiet li hemm fl-ittri, fihom dikjarazzjonijiet li ma jiffigurawx fl-att promutur, u kien għalhekk li huwa ressaq kontro-talba kontra r-rikorrenti sabiex din tirtira kull allegazzjoni fil-konfront tiegħu. L-intimat qal li fil-kuntest tal-kontro-talba mressqa minnu, l-

Ewwel Qorti kellha tieġu konsiderazzjoni tal-pożizzjoni tiegħu u tal-*istatus* tiegħu mal-grupp li jimpjegah bħala *general counsel*, liema rwol jitlob minnu responsabbiltà, rettezza, trasparenza, aġir eżemplari u nuqqas ta' ħtija jew ta' ksur tal-kodiċi tal-etika, mhux biss taħt ir-regoli tas-soċjetà nnifisha, iżda wkoll taħt l-istatut tal-organizzazzjoni li tissorvelja l-aġir tas-*Solicitors of England and Wales*. Għaldaqstant, permezz tal-kontro-talba tiegħu, l-intimat talab lill-Ewwel Qorti biex mhux biss tiċċad it-talbiet tar-rikorrenti, iżda wkoll tiddikjara li r-rikorrenti hija responsabbli ta' libell fil-konfront tiegħu għaliex bil-mod kif hija indirizzat bil-mezz tal-kitba b'akkużi inveritieri, kwistjoni privata fl-uffiċċju tiegħu minflok fir-residenza tiegħu, u kkaġunatlu '*pain and anguish*' u imbarazzament xejn neċessarju ma' terzi impjegati fl-istess uffiċċju. L-intimat talab ukoll li r-rikorrenti tiġi kkundannata tħallsu kumpens għad-danni morali sofferti minnu.

6. Ir-rikorrenti wiegħbet li l-kontro-talba tal-intimat għandha tiġi miċħuda, u dan għaliex il-kontro-talba mhijiex permissibbli fil-każ odjern, billi hija dwar oġġett separat u distint mill-oġġett tal-kawża originali. Ir-rikorrenti qalet ukoll li l-kontro-talba proposta mill-intimat hija ġuridikament insostenibbli, u qalet li bil-logika tal-intimat, kull proċediment legali intavolat huwa soġġett għal kawża ta' libell. Ir-rikorrenti eċċepiet ukoll li fil-każ odjern jonqos wieħed mill-elementi essenzjali biex jissussisti libell, jiġifieri dak tal-pubblikazzjoni, għaliex l-ittra interpellatorja kienet f'envelopp magħluq u indirizzata lill-intimat f'indirizz użat u mogħti minnu stess fil-korrispondenza tiegħu. Qalet li l-kontenut tal-ittra tal-avukat ta' fiduċja tagħha tikkontjeni *fair comment* dwar fatti sostanzjalment veritieri.

Is-Sentenza Appellata

7. Permezz tas-sentenza mogħtija fit-23 ta' Jannar, 2023, l-Ewwel Qorti ċaħdet kemm it-talbiet tar-rikorrenti kif ukoll il-kontro-talba tal-intimat, u dan wara li għamlet is-segweni konsiderazzjonijiet:

“L-eċċezzjonijiet imressqa mill-intimat

34. Meta tagħsar ir-risposta elaborata tal-intimat il-Qorti tqis illi l-eċċezzjonijiet tiegħu huma s-segweni:

1. Illi l-mozzjoni ma kinitx espressjoni ta' opinjoni tal-intimat fuq ir-rikorrenti iżda dan kien qed jaġixxi bħala l-avukat ta' Debbie Wrigley
2. Illi r-rikorrenti ma ssemmiex b'isimha fl-abbozz konċernat
3. Illi kienet il-Kap tal-Iskola li ppubblikat l-email in kwistjoni lill-membri l-oħra tal-Bord u għalhekk l-intimat ma kienx responsabbli għal darbha kien laħaq irtiraha.

35. Rigward l-eċċezzjoni li r-rikorrenti ma ssemmiex b'isimha fil-mozzjoni in kwistjoni l-Qorti ma tistax ħlief tiċċadha immedjatament peress illi għie ppruvat ad nauseam illi din kienet issemmi lil **Catherine Thomson** direttament b'isimha.

36. Rigward l-eċċezzjoni illi l-mozzjoni intbagħtet biss lill-Kap tal-Iskola u li kienet din li ppubblikatha billi ċċirkolatha mal-membri l-oħra tal-Bord, il-Qorti tagħmel referenza għal dak li jgħid **Clement Gatley** fil-ktieb **Gatley on Libel and Slander** dwar l-element ta' pubblikazzjoni:

“No civil action can be maintained for libel or slander unless the words complained of have been published. The material part of the cause of action in libel is not the writing, but the publication of the libel, in order to constitute publication, the matter must be published to a third party, and not simply to the plaintiff ... A communication of the defamatory matter to the person defamed cannot injure his reputation though it may wound his self-esteem.” (fn. 70 *Gatley on Libel and Slander* (8th edition), (1981), *The Common Law Library*, para. 221-222 p.101).

37. Il-Kap. 248 tal-Liġijiet ta' Malta jipprovdi illi:

“pubblikazzjoni” tfisser kull att li bih kull stampat jiġi jew jista' jiġi komunikat jew mgħarraf lil xi persuna jew li bih kliem jew immaġni vizwali jiġu mxandra

38. Huwa ċar għaldaqstant illi l-mozzjoni għet ippubblikata fil-mument li din intbagħtet mill-intimat lill-Kap tal-Iskola. Xejn ma jiswa li kienet din imbagħhad illi xerrdet il-mozzjoni mal-membri l-oħra tal-bord għaliex semmai f'dak l-istadju l-mozzjoni kienet qed tiġi ppubblikata mill-ġdid (mill-Kap tal-Iskola) u ma kinitx qed tippubblikaha għall-ewwel darba.

39. Fir-rigward ta' re-publication il-Gatley jgħid is-segwenti:

“Every republication of a libel is a new libel, and each publisher is answerable for his act to the same extent as if the calumny originated with him ... One who utters a slander, or writes and publishes a libel, is prima facie not liable for damage caused by its voluntary and unauthorised repetition or republication by the person to whom he published it.” Such republication is not the necessary, natural, or probable consequence of the original publication. The original publisher is, however, liable in three cases stated in Speight v. Gosnay.

(i) where he authorised or intended the person to whom he published the words to repeat or republish them to some third person;

(ii) where the repetition or republication of the works to a third person was the natural and probable result of the original publication;

(iii) where the person to whom the original publication was made was under a moral duty to repeat or republish the words to a third person.” (fn. 71 *Gatley on Libel and Slander (8th edition), (1981), The Common Law Library, para. 261, 266-267 p. 117-119*).

40. Il-Qorti tqis li l-intimat mhux biss kien responsabbli għall-pubblikazzjoni tal-mozzjoni iżda anke għall-pubblikazzjoni mill-ġdid tal-mozzjoni lill-membri l-oħra tal-bord stante illi din kienet “the natural and probable result of the original publication”. Bħala ex-chairperson tal-bord kien jaf meta baġħat il-mozzjoni lill-Kap tal-Iskola bħala s-segretarja tal-bord li din kienet ser tibgħatha lill-membri l-oħra tal-bord. Dan huwa fuq kollox ammess minnu stess fl-affidavit tiegħu meta qal is-segwenti:

“Realising I should consider that as Secretary to the Board, it was reasonably foreseeable that the Head of School might forward the AGM Tabling Request not only to Plaintiff, but also to the six other Board Directors.” (fn. 72 fol. 194)

41. Għalhekk il-Qorti tqis l-eċċezzjoni tal-intimat li huwa ma kienx responsabbli għall-pubblikazzjoni tal-mozzjoni lamentata hija waħda infondata.

42. Jonqos issa illi l-Qorti tikkunsidra l-eċċezzjoni illi l-intimat kien qed jaġixxi bħala l-avukat ta' Debbie Wrigley u li l-mozzjoni għalhekk ma kinitx espressjoni tal-opinjoni tiegħu fuq ir-rikorrenti.

43. Din l-eċċezzjoni hija waħda li taqa' taħt il-kategorija ta' privileggi kwalifikati (qualified privileges).

44. F'dan ir-rigward il-Gatley jgħid illi:

“There are occasions upon which, on grounds of public policy and convenience, a person may, without incurring legal liability, make statements about another which are defamatory and in fact untrue. On such occasions a man, stating what he believes to be the truth about another, is protected in so doing, provided he makes the statement honestly and without any indirect or improper motive. These

occasions are called occasions of qualified privilege, for the protection which the law, on grounds of public policy, affords is not absolute but depends on the honesty of purpose with which the defamatory statement is made. The rule being founded on the general welfare of society, new occasions for its application will necessarily arise with continually changing conditions ... *(fn. 73 Gatley on Libel and Slander (8th edition), (1981), The Common Law Library, para. 441, p. 185-186)*

... Statements published on an occasion of qualified privilege are protected for the common convenience and welfare of society. It was in the public interest that the rules of our law relating to privileged occasions and privileged communications were introduced, because it is in the public interest that persons should be allowed to speak freely on occasions when it is their duty to speak, and to tell all they know or believe, or on occasions when it is necessary to speak in the protection of some (self or) common interest. In such cases no matter how harsh, hasty, untrue, or libellous the publication would be but for the circumstances, the law declares it privileged because the amount of public inconvenience from the restriction of freedom of speech or writing would far out-balance that arising from the infliction of a private injury. It may be unfortunate that a person against whom a charge that is not true is made should have no redress, but it would be contrary to public policy and the general interest of business and society that persons should be hampered in the discharge of their duty or the exercise of their rights by constant fear of actions for slander. It is better for the general good that individuals should occasionally suffer than that freedom of communication between persons in certain relations should be in any way impeded. But the freedom of communication should be made the cloak of maliciousness. The principle on which these cases are founded is a universal one, that the public convenience is to be preferred to private interests and that communications which the interests of society require to be unfettered may freely be made by persons acting honestly without actual malice notwithstanding that they involve relevant comments condemnatory of individuals. If the defendant is malicious, if he uses the occasion for some other purpose than that for which the law gives protection, he will not be able to rely on the privilege.” *(fn. 74 ibid. Para. 443, p. 186)*

Peter Carter-Ruck jgħid illi:

“The occasions of absolute privilege are strictly defined and only occur in very special circumstances. There are other and more numerous occasions when the law affords a protection of a less extensive character of defamatory statements which are untrue. The protection thus given is known as qualified privilege. Where it exists an action will not succeed unless the plaintiff can prove that in publishing the words complained of the defendant was actuated by express malice, that is to say by spite or ill will or some other wrong or improper motive. Herein lies the distinction between absolute and qualified privilege. Malice defeats a defence of qualified privilege; it is wholly irrelevant to absolute privilege.” “Like absolute privilege qualified privilege exists not for the purpose of licensing the defamer but

‘for the common convenience and welfare of society.’ There are occasions when persons should be at liberty to express themselves freely even if in so doing a third person is defamed. Social and commercial life would become intolerable if no one were ever protected in making a statement reflecting upon another unless he could prove that statement to be true. There are obviously occasions, other than those of absolute privilege, when it is essential that a person should be able to state without fear of legal consequences what he honestly believes to be true.” (fn. 75 Basil S. Markesinis, *Carter-Ruck on Libel and Slander*, 11 *Civil Justice Quarterly* 325 (1992).)

45. *Il-Gatley jagħti elenku ta’ dawk li jistgħu jkunu meqjusa bħala qualified privilege fosthom:*

“(1) Statements made in the discharge of a public or private duty.

(2) Statements made on a subject-matter in which the defendant and the persons to whom they are made have a common interest, or made in pursuance of an interest.

(3) Statements made by the defendant to obtain redress for a grievance.” (fn. 76 *Gatley on Libel and Slander (8th edition)*, (1981), *The Common Law Library*, para. 442, p. 186)”

46. *Rigward stqarrijiet li jkunu in the discharge of a public or private duty jew on a subject-matter in which the defendant and the persons to whom they are made have a common interest, or made in pursuance of an interests huwa jikkwota lil Parke B. fis-sentenza Toogood v. Spyring (fn. 77 (1834) 1C.M. & R. At p. 193. Cf. Bryanston Finance v. De Vries (1975) Q.B. at r. (C.A.)):*

“In general an action lies for the malicious publication of statements which are false in fact, and injurious to the character of another, and the law considers such publication as malicious, unless it is fairly made by a person in the discharge of some public or private duty whether legal or moral, or in the conduct of his own affairs, in matters where his interest is concerned. In such cases the occasion prevents the inference of malice which the law draws from unauthorised communications, and affords a qualified defence depending on the absence of actual malice. If fairly warranted by any reasonable occasion or exigency, and honestly made, such communications are protected for the common convenience and welfare of society ... (fn. 78 *Gatley on Libel and Slander (8th edition)*, (1981), *The Common Law Library*, para. 444, p. 187).

... In delivering the judgment of the Exchequer Chamber in *Harrison v. Bush*, Lord Campbell C.J. used somewhat different language: “A communication made bona fide upon any subject-matter in which the party communicating has an interest, or in reference to which he has a duty, is privileged, if made to a person having a corresponding interest or duty, although it contain a criminatory matter, which, without this privilege, would be slanderous and actionable ... ‘Duty’ cannot be confined to legal duties which may be enforced by indictment, action, or mandamus, but must include moral and social duties of imperfect obligation.” The

object of the learned judge was obviously to lay down the canon and not to justify it by reference to its foundation in the general interest of society.

In *Pullman v. Hill Ltd.* Lord Esher M.R. stated the rule: "An occasion is privileged when the person who makes the communication has a moral duty to make it to the person to whom he does make it, and the person who receives it has an interest in hearing it. Both these conditions must exist in order that the occasion may be privileged.

In *Stuart v. Bell*, Lopes L.J. said: "The rule, I think, is this that when the circumstances are such as to cast on the defendant the duty of making the communication to a third party, the occasion is privileged. ... The duty may be legal, social, or moral."

In *Adam v. Ward*, Lord Atkinson said: "A privileged occasion is ... an occasion where the person who makes a communication has an interest, or a duty, legal, social or moral, to make it to the person to whom it is made, and the person to whom it is made has a corresponding interest or duty to receive it. This reciprocity is essential." (*fn. 79 ibid. Para. 445-448, p. 188-189*)

47. Dwar l-interessi li huma protetti u r-riċiproċità tal-interessi, il-Gatley jgħid ukoll is-segwenti:

"In *Stuart v. Bell*, Lopes L.J. said: "The occasion is privileged where the defendant has an interest in making the communication to the third person, and the third person has a corresponding interest in receiving it." In *Hunt v. Great Northern Ry.*, Lord Esher M.R. said: "A privileged occasion arises if the communication is of such a nature that it could be fairly said that those who made it had an interest in making such a communication, and those to whom it was made had a corresponding interest in having it made to them. When those two things co-exist the occasion is a privileged one ...

The law does not restrict the interests which the defendant may protect by asserting freely what he believes to be true. In the majority of cases, the interests protected are business interests ... but any legitimate interest is protected

Reciprocity of interest does not mean that there must be some special relationship between the defendant and the person to whom he makes the communication. All it means is that the interest must exist in the party to whom the communication is made as well as in the party making it. It is not sufficient that the defendant honestly and reasonably believed that the person to whom he made the communication had an interest in the subject-matter thereof. If, in fact, he had none, there is no privileged occasion. The interest, moreover, must be a legitimate interest. No privilege will attach where the common interest is one which springs from idle gossip or curiosity only ...

Where a communication is made by someone with an interest in the subject matter to someone who has a corresponding interest in receiving the

communication, it is made on a privileged occasion. Such a situation is often referred to as one in which the parties have a common interest. Often their interests will be identical, or arise out of the same set of circumstances, as in the case of communications between employees in a business or shareholders in a company, but a common interest, in this sense, is not an essential ingredient in the defence: the interests of the parties can be quite different in kind, but the occasion may still be privileged.” (fn. 80 *ibid.* Para. 504, p. 213)

48. *Ta’ interess dirett għall-eċċezzjoni mressqa mill-intimat huwa dak li jgħid il-Gatley rigward **id-difiza tal-interessi tal-prinċipal mill-aġent tiegħu:***

“There is a similar privilege for any statement made by an agent bona fide for the protection of the rights or interests of his principal or client, or in defence of the character of his principal or client, and the fact that such statements were not authorised by the principal or client will not destroy the privilege. Thus, no action will lie against a solicitor for any relevant defamatory statements contained in a letter written by him in the ordinary course of his duty to his client unless express malice is proved. If a communication made by a solicitor to a third party is reasonably necessary and usual in the discharge of his duty to his client, the occasion is privileged. And where a solicitor in vindication of the character of a client, and in answer to certain charges of conspiracy preferred against him, wrote and published a letter which contained very defamatory imputations on the prosecutor and among them one of perjury, it was ruled by Cockburn C.J. that, if the jury were of opinion that the defendant wrote and published the letter honestly and for the vindication of his client’s character, and in answer to the charges published and mentioned against him, then the occasion was privileged or protected; and if the jury were further of opinion that the terms of the letter were such as under all circumstances might well be deemed warranted then the publication would be protected.” (fn. 81 *ibid.* para. 518, p. 219)

49. *Fil-liġi Maltija (kemm Kap. 248 li hija l-liġi applikabbli għal din il-kawża u kemm il-Kap. 579) m’hemm l-ebda dispożizzjoni li tirregola dawn il-privileġġi kwalifikati fuq imsemmija. Fil-fatt l-unika dispożizzjoni fil-Kap. 248 li tagħmel referenza għall-privileġġ kwalifikat hija dik li ddaħħlet bis-saħħa tal-Att X tal-1996 u li hija applikabbli biss għal rapporti ta’ diskorsi magħmula f’avvenimenti pubbliċi importanti. (fn. 82 art. 12A “Fi proceduri meħuda in forza ta’ dan l-Att tkun difiza għall-editur jew għar-responsabbli għall-pubblikazzjoni li jipprova li l-informazzjoni publikata kienet tikkonsisti f’rapport preċiż ta’ diskors li sar f’avveniment pubbliku importanti minn persuna identifikata u li kienet taf jew raġonevolment setgħet tkun taf jew tistenna li l-kontenut ta’ dak id-diskors se jiġi publikat f’gazzetta jew f’mezz tax-xandir, u li l-pubblikazzjoni tal-istess diskors kienet raġonevolment ġustifikabbli f’soċjetà demokratika.”*

50. *Madanakollu nonostante dan in-nuqqas legiſlattiv il-Qrati tagħna kienu disposti kemm il-darba japplikaw id-difiza aktar miftuħa tal-privileġġ kwalifikat kif elaborat fil-liġi komuni Ingliża għal sitwazzjonijiet fejn l-interessi kienu ta’ natura*

*privata u mhux fid-dominju pubbliku. (fn. 83 ara pereżempju **William Carbonaro v. Raymond Vassallo** (Qorti tal-Maġistrati, Avv. Nru. 96/2009 FDP, 15/10/2012), **Angelo Spiteri et v. Joseph Bugeja** (Qorti Ċivili, Prim'Awla, Ċit. Nru. 2149/1997/1 RCP, 01/10/2002) u **Lawrence Muscat v. Herman John Thornton et**, (Qorti Ċivili Prim'Awla, Ċit. Nru. 191/1994/2 RCP, 29/3/2007). Daqstant ieħor kienu lesti l-Qrati tagħna matul is-snin japplikaw difiża oħra komuni fil-liġi tal-libell li ma tiffigurax fil-liġi kodifikata ċioe d-difiża tal-fair comment.*

51. *Il-Qorti hawn tagħmel referenza għal dak li ingħad fis-sentenza riċenti tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fl-ismijiet: **Tamarac Limited et v. Edward Zammit Maempel et** (Rik. Maħluf Nru: 748/2012 CFS, 04/07/2022):*

*"54. ... Il-Qorti tħoss li huwa siewi wkoll li ddur fuq il-Codice Municipale di Malta aktar magħruf bħala l-Code de Rohan, li ġie promulat mill-Granmastru de Rohan fl-1784. Skont sentenza tal-Qorti tal-Appell fl-ismijiet **Fortunata Azzopardi v. Capt. Salvatore Azzopardi** deċiża fil-11 ta' Ġunju, 1875, dan il-Kodiċi, "è conservato in osservanza nelle Corti di Giustizia di queste isole e non fu abrogato, ne' espressamente, ne' implicitamente." Tassew dan il-Kodiċi qatt ma ġie abrogat u allura dan il-kodiċi jista' jkun rilevanti meta jkun hemm vojt fil-liġi ...*

55. *Din il-qorti ħasset il-bżonn li ddur għall-Codice Municipale di Malta għaliex fih hemm dispożizzjoni interessanti fl-artikolu XXXVII misjuba taħt Libro Primo Capo Ottavo, li tgħid li Imħallf m'għandux jinqeda fuq id-diskrezzjoni arbitrarja tiegħu kull meta jiltaqa' ma' tilwima li ma tkunx regolata bil-liġi domestika (bħal fil-każ tallum), iżda għandu f'dak il-każ japplika l-liġi komuni u f'każijiet ta' dubbji u kontroversji jistrieħ fuq is-sentenzi u l-opinjoni tal-ogħla qrati u tribunali barranin."*

52. *Għalhekk nonostante illi d-difiża tal-privileġġ kwalifikat kif żviluppata fil-liġi komuni Ingliża mhijiex parti mil-liġi Maltija, il-Qorti tqis illi huwa permissibbli u in linea mal-ġurisprudenza lokali illi tapplika din id-difiża kull fejn ikun applikabbli.*

53. *Lura għal din il-kawża, kif ingħad l-intimat qed jeċċepixxi illi huwa kien qed jaġixxi bħala avukat għan-nom tal-klijenta tiegħu **Debbie Wrigley** meta baġhat il-pubblikazzjoni in kwistjoni lil **Charlotte "Totty" Aris**. Huwa minnu li imkien fl-email li huwa baġhat lil **Aris** ma kien hemm xi indikazzjoni li huwa kien qed jaġixxi għan-nom ta' xi ħadd fil-vesti tiegħu ta' avukat. Kien biss fit-tieni email tiegħu meta rtira l-mozzjoni illi huwa ta x'jifhem illi seta' kien qed jaġixxi għan-nom ta' xi ħadd billi semma li "one of the candidates affected has requested that the resolution attached to my message not be tabled at the meeting." L-intimat qatt ma kien ċar fil-korrispondenza tiegħu mal-iskola illi huwa kien qed jaġixxi bħala avukat għan-nom ta' terza persuna u fis-sewwa l-Qorti tqis illi bħala ġenitur bit-tfal tiegħu jattendu l-iskola, bħala ex-membri tal-Bord tad-Diretturi u bħala ex-Chairperson tal-istess Bord, kemm **Charlotte "Totty" Aris** u kemm il-membri l-oħra tal-bord ma setgħux raġonevolment jaslu għal xi konklużjoni oħra għajr dik illi l-intimat kien qed jaġixxi għalih innifsu. Kien biss fi stadju avvanzat meta irċieva l-ewwel ittra legali mingħand l-avukat tar-rikorrenti illi huwa beda jallega li kien qed jaġixxi fil-*

kapacità tiegħu t'avukat. Cioe nonostante mill-provi li tressqu in atti, partikolarment mix-xhieda ta' **Debbie Wrigley**, ġie ppruvat b'mod ċar illi kwalunkwe ħaġa li għamel l-intimat fil-kuntest tal-mozzjoni kien xprunat minn dak li qablu fuqu hu u l-klijenta tiegħu f'tit sigħat qabel l-AGM. Huwa ċar ukoll illi l-intimat ma kienx qed jaġixxi kif aġixxa li kieku mhux għax kien ingħata struzzjonijiet minn **Debbie Wrigley** sabiex jagħmel l-intervent in kwistjoni għan-nom tagħha.

54. Inltre l-Qorti qed tikkunsidra ukoll illi kemm **Debbie Wrigley** tramite r-rappreżentant tagħha, u kemm l-intimat **Ambery** innifsu t-tnejn li huma kellhom interess legittimu (ta' Wrigley sabiex tiproteġi d-drittijiet tagħha bħala kandidata fl-elezzjoni u ta' Ambery bħala membru tal-fondazzjoni tal-iskola u bħala ex-chairperson tal-Bord tad-Diretturi li jiżgura li l-elezzjoni tkun waħda integra u li tissodisfa r-regolamenti tal-istatut u tal-elezzjoni) li jippubblikaw il-mozzjoni in kwistjoni, filwaqt li **Charlotte "Totty" Aris** bħala Chairperson attwali tal-Bord u Kap tal-iskola kellha ukoll interess legittimu li tircievi dik il-mozzjoni.

55. Fiċ-ċirkostanzi, għalkemm huwa minnu li l-intimat seta' kien xi f'tit jew wisq influwenzat ukoll bl-iżviluppi li kienu seħħew fix-xhur ta' qabel l-elezzjoni u bl-esperjenza tiegħu personali wara l-clash li kellu mal-kap tal-iskola fil-Hustings tas-16 ta' Marzu, 2017, il-Qorti tħoss illi l-intimat ma wera l-ebda malizzja fil-pubblikazzjoni tal-mozzjoni u li anke **jekk irriżulta b'mod ċar illi Catherine Thomson aġixxiet b'mod trasparenti u li bl-ebda mod ma interferiet mal-proċess tal-elezzjoni** madanakollu l-intimat għandu igawdi mill-privileġġ kwalifikat imsemmi u ma jitqiesx responsabbli għall-malafama skont il-liġi.

Il-kontro-talba tal-intimat

56. B'mod preliminari r-rikorrenti rikonvenuta eċċepiet fir-risposta għall-kontrotalba tal-intimat illi l-kontrotalba mhijiex permissibbli f'dan il-każ billi hija dwar oġġett separat u distint mill-oġġett tal-kawża oriġinali.

57. L-Artikolu 396(a) tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta jipprovdi kif ġej:

"369. Fil-kawzi, il-konvenut jista' jagħmel kontro-talba kontra l-attur, basta li din il-kontro-talba tkun konnessa mat-talba tal-attur kif sejjer jingħad hawn taħt:

- (a) meta l-kontro-talba tal-konvenut tkun ġejja mill-istess fatt, jew mill-istess kuntratt jew titolu li minnu tkun ġejja t-talba tal-attur ..."

Fl-ewwel lok jiġi osservat li l-ittra tal-avukat tar-rikorrenti miktuba għan-nom tagħha hija konsegwenzjali għall-kawża prinċipali li hija l-mozzjoni datata 22 ta' Marzu, 2017 mertu tal-libell prinċipali. Din il-kunsiderazzjoni hija fundamentali. Fis-sentenza fl-ismijiet **Air Malta plc v. Lawrence Borg noe** (Prim'Awla tal-Qorti Ċivili, Ċit. Nru. 791/2003 JRM, 30.06.2004) il-Qorti daħlet fuq dak li l-leġislatur ried ifisser bħala l-istess fatt.

“Huwa stabbilit li b’“fatt” wiehed jifhem dik il-ġabra ta’ operazzjonijiet jew negozji li nisslet ir-rabta ġuridika. (fn. 84 ara *Digesto Italiano (Vol. IX) Voce “Fatto” pagġ. 548-9 u App. Kumm. 6.2.1985 fil-kawża fl-ismijiet **Maria Grazia Fava v. Salvano Farrugia** (mhix ippubblikata) – jiġifieri, il-veru “fatt”. (fn. 86 ukoll **Joseph Scerri v. Anna u Joseph konjugi Fenech**, PA. Ċitazz. Nru. 1672.2001 JRM, deċiża 03.07.2003).*

58. *Il-fattispecie tal-kawża jgħalqu l-parametri tal-kunsiderazzjoni tal-Qorti fis-sentenza fuq ċitata. L-ittra legali li qed jilmenta fuqha l-intimat u li qed jgħid li ġie malafamat biha, hija l-konsegwenza tal-fatt oriġinali. Kieku ma kienx għall-‘fatt’ li ġiet iċċirkolata l-mozzjoni ma kien ikun hemm ebda premessa oħra fuq xiex l-azzjoni rikonvenzjonali tista’ tissejjes.*

59. *Għalhekk il-Qorti qed tiddeċiedi li ma teżistix il-konnessjoni rikjesta bejn l-azzjoni u t-talba rikonvenzjonali kif imfissra fil-liġi u għalhekk l-eċċezzjoni preliminari tar-rikorrenti rikonvenuta qed tiġi milqugħa.*

60. *Fl kwalunkwe każ il-Qorti tħoss li għandha tissenjala ukoll dak li jgħid il-Gatley dwar ittra indirizzata lill-malafamat li tinfetaħ minn terzi persuni:*

“231 If A addresses to B a letter defamatory of him, and B shows, or reads, the letter to C, the publication of the letter to C, the publication of the letter by B to C is his own act, for which A will not be liable. But if in the circumstances of the case the writer knows that the letter will be opened and read by some person other than the person to whom he addresses it, he will be liable for the publication to that person.

232 If a person sends a letter to, say, a merchant at his office, knowing that the merchant has a staff of clerks who in the ordinary course of business open all letters sent to the merchant’s office, that would clearly be a publication if the letter were opened and perused by a clerk in that way, even although that letter were most carefully sealed. Similarly, the writer of a letter will be liable if he knew that the letter would be likely to be opened and read by some person other than the person to whom he addressed it ... But where there is no evidence that the writer of the letter knew, or ought to have known, or might have expected, that the letter would be opened by some person other than him to whom he addressed it, he will not be liable ... Thus where the defendant sent a libellous letter addressed to the plaintiff at his office, and the letter was in the absence of the plaintiff opened in the ordinary course of business and read by the plaintiff’s partner, but the jury found that the defendant did not know that this was possible, it was held that there was no publication.” (fn. 87 *Gatley on Libel and Slander (8th edition)*, (1981), *The Common Law Library*, para. 231., p. 105-106).

61. *Issa f’dan il-każ ma tressqet l-ebda evidenza illi l-avukat tar-rikorrent b’xi mod kien jaf jew raġonevoment messu kien jaf li l-ittra indirizzata personalment lill-intimat kienet sejra tinfetaħ minn persuni oħra fl-uffiċċju tal-intimat. Għalhekk*

anke fil-mertu ma jirrizultax l-element ta' pubblikazzjoni, element li huwa fundamentali biex kawża ta' libell tirnexxi.

Konkluzjoni

62. *Il-Qorti tħoss li tkun qiegħda tonqos jekk ma tissenjalax ukoll illi:*

- *Ma jirrizultax illi b'xi mod ir-rikorrenti Catherine Thompson naqset mid-dmirijiet tagħha bħala Chairperson tal-Bord tad-Diretturi tal-Verdala International School. Din hija osservazzjoni li diġà saret preċedentement u l-Qorti tħoss li għandha tagħmel aċċenn għaliha anke għaliex fil-verità rrizultalha illi Thomson aġixxiet b'mod prudenti matul il-proċess kollu tal-elezzjoni u tal-investigazzjoni preċedenti rigward l-allegazzjoni fil-konfront tal-kap tal-iskola.*
- *Il-partijiet f'din il-kawża (kif ukoll il-Bord tad-Diretturi) setgħu faċilment evitaw dawn il-proċeduri li kieku urew f'tit iżjed buon sens, sensibilità u umiltà meta l-affarijiet kienu qed jidhru li jistgħu jikkumplikaw ruħhom bla bżonn. Per eżempju m'hemmx dubju li l-bord seta' jkun ferm iżjed prudenti fit-timing tiegħu tat-tqassim tal-ittra formali lil **Debbie Wrigley** u seta' jantiċipa li din tħossha umiljata u intimidata mit-tmexxija tal-iskola jekk ser tirċeviha proprju f'tit minuti qabel ma kellha tippreżenta ruħha quddiem il-votanti. Il-Bord seta' għamilha ċara lill-istess **Wrigley** fl-ittra msemmija (tas-16 ta' Marzu, 2017), għaladarba kien hekk iddeċieda preċedentement, illi l-iskola kienet qed tikkunsidra biss li tagħtiha warning formali u ma kienx hemm il-ħsieb li titkeċċa mill-impjeg tagħha. Din l-ispjegazzjoni waħedha setgħet għamlet id-differenza kollha lil **Debbie Wrigley** meta l-għada rċeviet l-ittra f'tit minuti qabel il-bidu tal-Hustings. Min-naħa l-oħra l-Qorti tara li **Catherine Thomson** setgħet faċilment tqis aċċettabbli r-risposta li bagħtilha l-intimat **Ambery** tramite l-Kap tal-iskola fir-rigward tal-allegazzjonijiet magħmula fil-konfront tagħha. Wara kollox kien jidher ċar mill-email tal-4 ta' Mejju, 2017 illi l-intimat kien qed jiddistanzja ruħhu mill-allegazzjonijiet in kwistjoni u fil-fatt kien qed jinsisti illi l-istatements attribwiti lilu ma kinux l-opinjoni tiegħu. L-intimat **Richard Ambery** seta' ukoll jikkunsidra fl-ewwel lok li ma kienx l-iktar persuna idoneja li jassisti lil **Debbie Wrigley** f'ċirkustanzi fejn personalment diġà kellu clashes mat-tmexxija apparti li kellu ċerti sospetti fl-operat tat-tmexxija tal-iskola. Seta' kien iżjed kawt ukoll fit-tieni email li bagħat lil **Charlotte (Totty) Aris** fit-22 ta' Marzu, 2017 billi ma jagħtix x'jifhem illi kien hemm aktar minn kandidata waħda li kienet wara l-mozzjoni in kwistjoni. (fn. 88 Il-kliem użat "One of the candidates affected has requested that the resolution attached to my message not be tabled at the meeting"). Fuq kollox ir-reazzjoni xi f'tit jew wisq pedantika jekk mhux ukoll pompuża tiegħu għall-ittri legali mibgħuta lilu qerdu għal kollox kwalunkwe possibilità li seta' kien hemm għal ftehim bonarju bejn il-partijiet."*

L-Appell Principali

8. Ir-rikorrenti ħassitha aggravata b'din id-deċiżjoni, u intavolat rikors tal-appell minnha fl-20 ta' Frar, 2023, fejn talbet lil din il-Qorti tirrifirma s-sentenza appellata, billi filwaqt li tikkonfermaha fil-parti fejn ċaħdet il-kontrotalba tal-intimat Ambery, tirrevokaha fejn ċaħdet it-talbiet tar-rikorrenti, billi wara li tiċħad l-eċċezzjonijiet kollha sollevati mill-intimat Ambery, tilqa' t-talbiet attriċi.

9. Ir-rikorrenti spjegat li hija ħassitha aggravata għaliex fil-fehma tagħha l-Ewwel Qorti għamlet evalwazzjoni skorretta kemm tal-fatti, kif ukoll applikat il-liġi b'mod skorrett. Qalet li l-Ewwel Qorti laqgħet l-ewwel eċċezzjoni tal-intimat, iżda ċaħdet it-tieni u t-tielet eċċezzjonijiet tiegħu. Qalet li l-ewwel eċċezzjoni tal-intimat li huwa kien qiegħed jaġixxi bħala l-avukat ta' Debbie Wrigley, tiżboq il-kumpliment ta' dak eċċepit minnu, u fi kwalunkwe każ mill-provi ma jirriżultax li dan huwa l-każ. Ir-rikorrenti qalet li l-Ewwel Qorti ma kellha l-ebda għażla għajr li tiċħad it-tieni eċċezzjoni tal-intimat, għaliex kien ċar li l-allegazzjoni li huwa mkien ma semma lir-rikorrenti b'isimha, intqalet jew b'ċajta jew inkella b'disprezz lejn il-Qorti, għaliex din l-asserzjoni tiegħu hija inveritiera għall-aħħar. Ir-rikorrenti qalet li l-Ewwel Qorti kienet korretta wkoll meta ċaħdet it-tielet eċċezzjoni. B'riferiment għall-fatt li l-ewwel eċċezzjoni giet milqugħa, ir-rikorrenti qalet li l-provi juru b'mod lampanti li l-intimat ma kienx l-avukat ta' Debbie Wrigley, u li hu ma rċieva l-ebda struzzjonijiet mingħandha. Qalet ukoll li l-Kap. 248 jipprovdi għall-każijiet fejn ma tistax tittieħed azzjoni ġudizzjarja billi tali pubblikazzjonijiet jistgħu jkunu privileġġati, u l-artikolu 12A ta' din il-liġi, jindika preċiżament meta tista' titqajjem id-difiża tal-privileġġ kwalifikat, u l-

pubblikazzjoni mertu tal-kawża odjerna ma taqa' taħt l-ebda waħda mill-pubblikazzjonijiet hemmhekk elenkati.

10. Ir-rikorrenti qalet li jidher li din l-eċċezzjoni tqajmet *ex officio* u mhux mill-intimat, billi imkien fir-risposta tiegħu ma jsemmi din id-difiża. Qalet ukoll li hija ressqet il-provi tagħha abbażi ta' dak li wieġeb/eċċepixxa l-intimat, u l-binarju li fuqu kellha titmexxa l-kawża, kien stabbilit mit-talba u mir-risposta tal-partijiet u mhux mill-Qorti. Qalet ukoll li ma kien hemm l-ebda indikazzjoni li l-Qorti ser tikkunsidra eċċezzjonijiet ulterjuri *ex officio* sabiex tagħti opportunità lill-partijiet jagħmlu s-sottomissjonijiet tagħhom dwarha, u żiedet tgħid li l-każ odjern la jinkwadra ruħhu taħt id-difiża tal-privileġġ kwalifikat, u lanqas taħt id-difiża tal-privileġġ assolut. Ir-rikorrenti kompliet tgħid li, kuntrarjament għall-konkluzjoni li waslet għaliha l-Ewwel Qorti, la fl-*email* u lanqas fil-mozzjoni annessa magħha ma hemm indikat li l-intimat kien qiegħed jagixxi għan-nom ta' klijenta, u Debbie Wrigley xehdet b'mod ċar li l-intimat kien ħabib tagħha. Wrigley qalet ukoll li ma kienitx hi li ddettat il-kliem tal-mozzjoni lill-intimat. Ir-rikorrenti qalet li anki mart l-intimat Fiona Ambery xehdet li fil-fehma tagħha l-avukat ta' Wrigley kien l-Avukat Andrew Borg Cardona, u fl-*affidavit* ta' Wrigley, wara li tispjega li hija kienet inkwetata bl-investigazzjoni dwar il-kap tal-iskola, tat l-impressjoni li kien Ambery li ħa l-inizjattiva bħala ex-Chairman tal-Bord tad-Diretturi tal-iskola, u mar ferm oltre dak li talbitu jagħmel Wrigley. Qalet li Wrigley imkien ma xehdet li Ambery kien l-avukat tagħha, iżda dejjem iddeskrivietu bħala 'ħabib', u l-mozzjoni mhijiex difiża ta' Wrigley, iżda attakk personali kontra r-rikorrenti. Ir-rikorrenti qalet li meta avukat jikteb fuq struzzjonijiet ta' klijent, wara li jkun ċar li qiegħed jikteb għan-nom ta' klijent identifikat, huwa jkun qiegħed jittrasmetti l-istruzzjonijiet tal-klijent tiegħu; u

huwa l-klijent li jrid iwieġeb għall-kontenut tal-ittra jew tal-att ġudizzjarju. Qalet li huwa l-klijent li jitlef il-kawża u mhux l-avukat tiegħu, u huwa l-klijent li jrid iwieġeb għall-kontenut ta' ittra diffamatorja, u mhux l-avukat li ffirmat tali ittra. Qalet li iżda tali ittra, diffamatorja jew mhijiex, m'għandhiex għalfejn tigi ppubblikata u kkomunikata lil terzi. Ir-rikorrenti qalet li fl-*email* inkriminanti m'hemm l-ebda ħjiel li din qiegħda tinkiteb minn avukat għan-nom tal-klijenta tiegħu. Qalet ukoll li l-Ewwel Qorti ma setgħetx tipprezumi li l-intimat kien qiegħed jaġixxi bħala avukat bi ksur flagranti tal-Kodiċi ta' Etika, u dan meta jirrizulta li l-intimat kien impjegat ma' ditta li tagħti pariri finanzjarji. Qalet li għalhekk l-intimat ma kienx qed jaġixxi bħala avukat ta' Wrigley, iżda biss personalment għaliex deherlu, bħala ex-Chairman tal-Bord tad-Diretturi tal-iskola, li r-rikorrenti kienet issostitwietu f'elezzjoni, li l-ħabiba ta' martu Debbie Wrigley ma kienitx qed tigi ttrattata sew, u bħala impjegat ta' ditta finanzjarja l-intimat ma setax irendi servizzi professjonali ta' avukat lil terzi. Ir-rikorrenti kompliet tgħid li jidher ċar li l-intimat beda juża din id-difiża meta rriżultalu li l-mozzjoni tiegħu kienet ser iddaħħlu fi problemi ġudizzjarji.

11. Ir-rikorrenti rreferiet għall-kronoloġija tal-fatti, u ssostni li anki l-Ewwel Qorti qablet li hija qatt ma naqset mid-dmirijiet tagħha bħala Chairperson tal-Bord tad-Diretturi tal-iskola, u hija aġixxiet b'mod trasparenti u bl-ebda mod ma tellfet il-proċess tal-elezzjoni. Hawnkekk ir-rikorrenti għamlet riferiment għat-test tal-mozzjoni, u qalet li l-Ewwel Qorti sabet li dak kollu kontenut f'din il-kitba tal-intimat huwa skorrett, falz u l-oppożit tal-verità kif tirrizulta mill-provi. Kompliet tgħid li l-allegazzjoni li persuna fil-kariga ta' Chairperson ta' skola internazzjonali, fejn fil-Bord hemm rappreżentanti tal-Gvern Amerikan u tal-Gvern Malti, abbużat mill-awtorità tagħha u kkommettiet "*misdemeanours and*

breaches”, huma allegazzjonijiet serji ħafna, li mhux biss ma jirrizultawx mill-provi, iżda l-Qorti stess sabet li jirrizulta l-oppost, u għalhekk huma diffamatorji.

12. Ir-rikorrenti qalet li l-Ewwel Qorti stess ikkonkludiet li din il-kawża setgħet giet evitata, u li meta l-intimat intalab jirtira l-allegazzjonijiet fl-ittra tiegħu, il-kwistjoni kellha tintemm hemmhekk. L-Ewwel Qorti sabet li l-intimat ma kien irtira xejn, u li dan l-aġir juri malizzja min-naħa tal-intimat billi ladarba ppropona mozzjoni, kellu jkun hu li jiftaħ id-diskussjoni u jipprova jikkonvinċi lill-udjenza jivvutaw favur tagħha, filwaqt li r-rikorrenti setgħet twieġeb għal dawn l-allegazzjonijiet. Iżda wara li din il-mozzjoni giet ippubblikata u ngħatat f’idejn numru ta’ persuni, minuti qabel bdiet il-Laqqgħa Ġenerali, l-intimat talab li jirtiraha, u b’hekk elimina l-possibilità li min gie imcappas bl-allegazzjonijiet foloz jiddefendi ruħhu minnhom, u meta ftit granet wara, ingħata l-possibilità li jirtira l-allegazzjonijiet, huwa irrifjuta li jagħmel dan.

Ir-Risposta tal-Appell u l-Appell Incidentali

13. L-intimat qal li s-sentenza mogħtija mill-Ewwel Qorti, hija korretta in kwantu każdet it-talbiet tar-rikorrenti, u għalhekk l-appell prinċipali intavolat mir-rikorrenti għandu jigi miċhud.

14. B’riferiment għall-ewwel aggravju sollevat mir-rikorrenti, l-intimat qal li jidher li din qiegħda tilmenta mill-fatt li skont hi l-eċċezzjoni li ntlagħet mill-Ewwel Qorti, li huwa għadu jgawdi minn privileġġ kwalifikat, tqajmet *ex officio*. Qal li minn qari tar-risposta tiegħu għandu jirrizulta li huwa eċċepixxa li m’għandux jinstab ħati għaliex huwa kien qiegħed jaġixxi ta’ avukat, u dak kellu jinftiehem bħala li jgawdi minn privileġġ kwalifikat. Qal li l-argument tar-

rikorrenti xorta waħda għandu jirrizulta li huwa infondat, għaliex il-ġurisprudenza tgħallem li l-Qorti għandha s-setgħa li tiegħu kull argument in konsiderazzjoni sabiex tasal għas-sentenza tagħha. Qal li anki li kieku dan l-argument tressaq biss b'mod informali, l-Ewwel Qorti kellha s-setgħa li tikkunsidrah. Qal li l-eċċezzjoni tiegħu kienet li huwa ma kienx qiegħed jaġixxi fil-vesti personali tiegħu, iżda bħala r-rappreżentant legali ta' Debbie Wrigley u għalhekk l-Ewwel Qorti kellha raġun meta saħqet li għalkemm id-difiża tal-privileġġ kwalifikat ma tiffurmax parti mil-liġi ta' Malta, xorta waħda huwa permissibbli li tiġi applikata tali difiża. Qal li teżisti ġurisprudenza li tgħid li f'każ li l-Liġi Maltija ma tkunx tipprovdi għal xi sitwazzjoni partikolari, tiġi applikata l-liġi komuni Ingliża, u dan sabiex tkun tista' ssir ġustizzja mal-partijiet, u li huwa evidenti li l-kunċett ta' privileġġ kwalifikat kif ikkunsidrat mill-Qrati Ingliżi huwa aċċettat bħala li japplika fil-qasam ġuridiku.

15. L-intimat spjega li għandu jirrizulta li huwa aġixxa biss meta avviċinatu Wrigley, u li kienet Wrigley li talbitu jipprepara abbozz fil-forma ta' mozzjoni sabiex din tiġi mgħoddija lil Charlotte Aris bħala s-Segretarja tal-Bord. Qal ukoll li meta Wrigley talbitu jirtira din il-mozzjoni, huwa għamel hekk minnufih. L-intimat qal li għalhekk żgur li ma jistax jingħad li huwa kellu xi motiv ulterjuri jew intenzjonijiet ħżiena fir-rigward tar-rikorrenti. Qal ukoll li meta Wrigley talbitu jirtira l-mozzjoni, huwa fl-ebda waqt ma pprova jikkonvinciha mod ieħor. In sostenn ta' dan, l-intimat qal li kull m'għamel hu kien li għadda l-mozzjoni lil Charlotte Aris, li bħala Head of School lanqas biss kellha vot dwar il-mertu in kwistjoni. Qal li kieku huwa xtaq jimmalfama jew iħammeġ lir-rikorrenti, huwa kien iwassal il-mozzjoni għand iżjed membri anke b'mod informali, iżda m'għamilx dan. Kompla jgħid li huwa kiteb il-mozzjoni fuq talba ta' Wrigley, u

wara għaddieha lil Aris sabiex din tiġi diskussa mill-membri. Qal ukoll li għall-protezzjoni ta' Wrigley nnifisha, huwa naqas milli jidentifikaha b'isimha fl-abbozz tal-mozzjoni. Qal li kemm bħala avukat kif ukoll bħala ex-membri tal-Bord, huwa f'assu legalment u moralment obligat li jassisti lil Wrigley, anki għaliex kellu kull interess bħala ġenitur li jibgħat lil uliedu fl-istess skola, li din il-kwistjoni tiġi diskussa u solvuta mill-Bord. L-intimat qal li dan kollu seħħ fil-kuntest ta' elezzjoni immedjata, u għalhekk kien hemm raġuni għalfejn ittiegħdet azzjoni b'mod immedjat. Żied jgħid li kien għalhekk ukoll li huwa għażel li jassisti lil Wrigley, u li jibgħat il-mozzjoni f'isimha, u jwassal l-informazzjoni sabiex qabel l-elezzjoni imsemmija, din il-kwistjoni tiġi diskussa u sorvolata.

16. L-intimat ressaq appell incidentali mis-sentenza tal-Ewwel Qorti, wara li f'assu aggravat bil-fatt li l-Ewwel Qorti caħdet l-eċċezzjonijiet l-oħra tiegħu, u dan biss sabiex ma jiġix ippreġudikat id-dritt tad-*doppio esame* f'każ li l-Qorti tilqa' l-appell principali u tiċhad l-eċċezzjoni tal-privileġġ impressqa minnu. L-intimat saħaq li l-fatt li huwa baġhat *email* lill-Kap tal-Iskola ma jikkostitwixxi '*pubblikazzjoni*' kif teħtieġ il-liġi biex jissussisti libell. Qal li l-mozzjoni in kwistjoni ma kienitx espressjoni tal-opinjoni tiegħu dwar ir-rikorrenti, iżda huwa kien qiegħed jaġixxi bħala rappreżentant ta' Debbie Wrigley. Qal ukoll li meta Wrigley tat struzzjonijiet sabiex tiġi irtirata l-mozzjoni, huwa irtiraha mill-ewwel. Qal li huwa baġhat il-mozzjoni lill-persuna interessata, li hija l-Kap tal-Iskola li bħala membru tal-Bord kellha interess li tkun taf x'inhu jiġri u x'inhuma l-preokkupazzjonijiet tal-membri u tal-ġenituri in ġenerali. L-intimat qal li mill-provi kellu jirriżulta wkoll li Charlotte Aris diġà kienet fil-pussess ta' din l-informazzjoni. Qal li għalhekk huwa evidenti li ma kien hemm l-ebda pubblikazzjoni, għaliex Aris kienet edotta mill-fatti u l-informazzjoni li għaddiet

għandha permezz tal-mozzjoni tiegħu, kienet digà fil-pussess tagħha. Qal li mir-risposta ta' Aris, għandu jirrizulta wkoll li hija kienet digà kkunsidrat li din is-sitwazzjoni hija waħda problematika. L-intimat qal li jekk l-*email* intbagħtet minn Aris lil terzi, huwa m'għandux jinżamm responsabbli għal dan, speċjalment ladarba l-mozzjoni giet irtirata qabel beda l-AGM. Kompla jgħid li l-membri tal-Bord li rċevew l-*email* mingħand Aris, kellhom kull interess li jkunu jafu b'din l-informazzjoni, ladarba l-kwistjoni kienet għad trid tiġi diskussa. Qal li dan kollu jixhed li huwa ma kellu l-ebda intenzjoni li jimmalafama jew iħammeġ jew iwegġa' lir-rikorrenti, u l-interess tiegħu kien limitat safejn jirrigwarda l-interessi tal-iskola, tal-Bord, u ta' Wrigley, u żgur li ma jmurx oltre milli jwassal messaggġ ta' preokkupazzjoni. Qal li min-naħa l-oħra, jekk ir-rikorrenti saret taf bil-mozzjoni qabel l-AGM, il-lok opportun sabiex tiġi diskussa l-kwistjoni kellha tkun waqt il-laqgħa dakinhar stess. Qal li però r-rikorrenti għażlet li ma tattendix, u minflok affaċċjat lilu u lil Wrigley dakinhar sabiex tikkontesta l-allegazzjonijiet ta' Wrigley, intavolat il-kawża odjerna kontra tiegħu. L-intimat qal li wieħed irid iħares lejn il-kuntest li fih saret l-allegazzjoni, u lejn il-fatt li minflok ma għazel li jxerred l-informazzjoni, għazel il-*medium* opportun u informa biha lill-Kap tal-iskola, kif kien obligat li jagħmel. Hawnhekk l-intimat staqsa x'kienet qiegħda tippretendi r-rikorrenti, u jekk din kienitx qiegħda tistenna li ladarba huwa sar jaf b'allegazzjoni, li huwa jaħbiha. Qal li huwa bl-ebda mod ma mmalafama lir-rikorrenti, iżda kull ma għamel kien li ressaq mozzjoni dwar dak li kien qiegħed jiġi allegat kontra tagħha sabiex il-mozzjoni tiġi diskussa fost il-membri. Qal li huwa fl-ebda ħin ma għamel tiegħu dak li ġie allegat, jew qal li dak allegat huwa fatt, iżda ġab a formali konjizzjoni tal-Kap tal-iskola dak li kien qed jiġi allegat, sabiex issir diskussjoni u investigazzjoni.

Ir-Risposta għall-Appell Incidentali

17. Ir-rikorrenti wiegħbet li l-appell incidentali huwa null, għaliex (i) ma hemm l-ebda aggravju li fuqu l-intimat ressaq l-appell incidentali tiegħu; (ii) it-talba mhijiex konformi ma' dak li teziġi l-liġi billi la tintfieh, u tista' titqies li hija kontradittorja.

18. Ir-rikorrenti qalet li fl-ewwel paragrafu tal-appell incidentali, l-intimat jgħid li huwa qiegħed iressaq l-appell incidentali biss sabiex ma jġix ippreġudikat id-dritt tiegħu tad-*doppio esame*, f'każ li l-Qorti tilqa' l-appell prinċipali u tiċhad l-eċċezzjoni tal-privileġġ imressqa minnu. Qalet li huwa fatt li l-intimat qatt u imkien ma ressaq l-eċċezzjoni tal-privileġġ, iżda l-intimat seta' jilqa' għall-aggravju tagħha fir-risposta tal-appell imressqa minnu, u ma kien hemm l-ebda hteġa li l-intimat iressaq appell incidentali f'dan is-sens. Qalet li din il-Qorti ta' reviżjoni neċessarjament trid tikkunsidra l-argumenti kontenuti kemm fir-rikors tal-appell ta' kull appellant, kif ukoll dawk fir-risposta tal-appell, u kif jesigi l-artikolu 144(1) tal-Kap. 12, għandhom jingħataw raġunijiet għalfejn l-appell ikun qiegħed jiġi miċħud. Ir-rikorrenti qalet li m'hemm l-ebda aggravju mressaq mill-intimat, li fuqu jibbaża l-appell incidentali tiegħu, imma l-artikolu 143(1) tal-Kap. 12 jesigi li r-rikors għat-tħassir ta' sentenza għandu jkun fih riferiment għat-talba u għas-sentenza li tkun qiegħda tiġi appellata, flimkien ma' raġunijiet dettaljati li għalihom ikun qiegħed isir l-appell, u ziedet tgħid li hija ma tistax twieġeb għal aggravji inezistenti. Qalet li l-intimat ikompli jirrepeti l-istess raġunijiet għalfejn l-appell prinċipali tagħha għandu jiġi miċħud, jiġifieri li bħala avukat huwa ħassu legalment u moralment obligat li jassisti lil Wrigley, u għalhekk igawdi minn privileġġ kwalifikat. Ir-rikorrenti qalet li ladarba ġie

stabbilit li Wrigley qatt ma qabbdet lill-intimat bħala l-avukat tagħha, u ġie ppruvat li hija kienet qabbdet lill-Avukat Andrew Borg Cardona sabiex jassistiha, għandu jirriżulta li l-intimat ma kienx qiegħed jaġixxi bħala l-avukat tagħha, u l-intimat qatt ma ddikjara li huwa kien qiegħed jaġixxi għan-nom ta' xi klijenta, għandu jsegwi li l-argumenti, il-ġurisprudenza u l-awturi li kkwota l-intimat ma japplikawx għall-każ in eżami.

19. Ir-rikorrenti qalet ukoll li fil-parti konkussiva tar-risposta tal-appell tiegħu, l-intimat jitlob lill-Qorti tiċhad l-appell tar-rikorrenti fl-intier tiegħu, fit-tieni lok tirriforma s-sentenza tal-Ewwel Qorti billi tikkonfermaha in kwantu ċaħdet it-talbiet tar-rikorrenti bl-ispejjeż kontra tagħha u tirrevokaha fil-bqija, u minflok tilqa' l-eċċezzjonijiet tiegħu. Ir-rikorrenti qalet li għalhekk jidher li l-intimat, fl-appell incidental tal-tiegħu qiegħed jitlob lil din il-Qorti tirriforma s-sentenza tal-Ewwel Qorti, billi tikkonfermaha fejn ċaħdet it-talbiet tar-rikorrenti, u tirrevokaha fil-kumplament, u mkien ma hemm talba speċifika dwar iċ-ċaħda tat-talbiet tal-intimat fil-kontro-talba tiegħu, u sabiex il-Qorti tilqa' l-kontro-talba tiegħu.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

20. Din il-Qorti ser tgħaddi sabiex tikkunsidra l-aggravji mressqa mir-rikorrenti fir-rikors tal-appell prinċipali mressaq minnha, kif ukoll l-aggravju sollevat mill-intimat fl-appell incidental tal-tiegħu, u dan fid-dawl tal-konsiderazzjonijiet magħmula mill-Ewwel Qorti fis-sentenza appellata, u tas-sottomissjonijiet li għamlu l-partijiet.

L-Ewwel Aggravju: [L-Ewwel Qorti għamlet evalwazzjoni skorretta tal-fatti. Ma kellux jirrizulta li l-intimat kien qiegħed jaġixxi bħala avukat ta' Debbie Wrigley]

21. Ir-rikorrenti qalet li fil-fehma tagħha, l-Ewwel Qorti għamlet evalwazzjoni skorretta tal-provi li kellha quddiemha, u dan għaliex ma kellhiex issib li l-intimat kien qiegħed jaġixxi bħala avukat għan-nom ta' Debbie Wrigley. Qalet li mill-evidenza prodotta, għandu jirrizulta li l-intimat kien biss ħabib ta' Wrigley, u l-eċċezzjoni tal-privileġġ kwalifikat tqajmet mill-Ewwel Qorti *ex officio*, billi din ma kienitx id-difiża sollevata mill-intimat. Ir-rikorrenti saħqet li l-mozzjoni mressqa mill-intimat hija attakk personali fil-konfront tagħha. Qalet li fl-ewwel *email* mibgħuta mill-intimat lill-Kap tal-Iskola Charlotte Aris, imkien ma indika kien qiegħed jaġixxi bħala avukat ta' Debbie Wrigley. Qalet ukoll li jekk l-intimat kien qiegħed jaġixxi għal Wrigley bħala l-avukat tagħha, huwa kien qiegħed jaġmel dan bi ksur tal-Kodiċi tal-Etika, għaliex l-intimat huwa impjegat ma' kumpannija li tipprovdi s-servizzi finanzjarji, u għalhekk ma setax jaġixxi għan-nom ta' klijenti privati.

22. Dan l-aggravju mressaq mir-rikorrenti jidher li huwa bbażat fuq is-sentenza tal-Ewwel Qorti, li qasmet l-eċċezzjonijiet imressqa mill-intimat fi tlieta, jiġifieri: (i) li ma kien hemm l-ebda espressjoni tal-opinjoni tal-intimat, u meta huwa bagħat l-*email* bl-*attachment* magħha, huwa kien qiegħed jaġixxi bħala avukat għan-nom ta' Debbie Wrigley; (ii) ir-rikorrenti ma ssemmietx b'isimha f'din il-korrispondenza; u (iii) li l-*email* in kwistjoni giet ippubblikata jew aħjar disseminata mill-Kap tal-Iskola li kienet irċevietha, u mhux mill-intimat personalment. L-Ewwel Qorti laqgħet l-ewwel eċċezzjoni mressqa mill-intimat,

u qieset li meta huwa bagħat l-*email* in kwistjoni, kien qiegħed jaġixxi bħala avukat għan-nom ta' Wrigley, u ċaħdet it-tieni u t-tielet eċċezzjoni mressqa minnu. Il-Qorti tibda billi tirrileva li l-Ewwel Qorti korrettament irrilevat li fl-*email* originali mibgħuta mill-intimat, huwa imkien ma indika li kien qiegħed jaġixxi bħala avukat għan-nom ta' Wrigley, u minn qari tal-*email* mibgħuta, għandu jirriżulta li l-intimat bagħat l-imsemmija *email* f'ismu personali u ffirmaha bħala '*General Counsel – Managing Partners Group*'. F'din l-*email*, l-intimat imkien ma indika li huwa kien qiegħed jaġixxi għan-nom ta' Debbie Wrigley, jew li huwa kien xprunat jibgħat din l-*email* wara li gie kkuntattjat minnha bħala klijenta. Testwalment, l-*email* taqra hekk:

"Dear Totty,

Please see attached resolution that I intend be tabled at this evening's AGM.

Kind regards,

Richard

General Counsel

Managing Partners Group."

23. Minn qari ta' din l-*email*, u tal-mozzjoni annessa magħha, il-Qorti ma tasalx għall-konkluzjoni li waslet għaliha l-Ewwel Qorti, li l-intimat kien qiegħed jaġixxi bħala avukat jew li l-kitba saret għan-nom ta' klijenta tiegħu, iżda kien l-intimat li ħa l-inizjattiva li jhejji l-mozzjoni li xtaq li tigi diskussa waqt l-AGM. Din il-Qorti għalhekk ma tistax tasal għall-istess konkluzjoni li waslet għaliha l-Ewwel Qorti li l-kitba in kwistjoni tista' b'xi mod titqies li hija privileggata. Lanqas m'huwa minnu dak li jgħid l-intimat fir-risposta tiegħu għall-appell tar-rikorrenti, li huwa qajjem l-eċċezzjoni li huwa kien qiegħed jaġixxi bħala l-avukat ta' Wrigley meta bagħat dik il-korrispondenza, u dan għaliex din l-eċċezzjoni ma

tirriżultax mir-risposta esebita, u għalhekk għandha raġun ir-rikorrenti tgħid li kienet l-Ewwel Qorti li qajmet *ex-officio* din id-difiża, minkejja li l-intimat ma ressaqx eċċezzjoni f'dan is-sens. Il-Qorti kkunsidrat ukoll, li l-persuni li kienu maħsuba li jirċievu din l-*email* u li jiddiskutu l-mozzjoni mressqa mill-intimat, huma persuni li għandhom ċerta influwenza, kemm fl-Iskola fejn ir-rikorrenti ħarġet għal kariga eletta, kif ukoll fis-soċjetà, tant hu hekk li tnejn mill-membri tal-Bord huma ir-rappreżentant tal-Gvern Amerikan u ir-rappreżentant tal-Gvern Malti rispettivament. Fil-mozzjoni tiegħu l-intimat allega li:

“On or immediately before 16 March 2017, Ms Catherine Thomson did wilfully, unlawfully and as incumbent Chairman of the Board of Directors and a candidate in the instant election to the Board thereby in abuse of her authority thereby, interfere with the process of electing Staff Directors to the Board with prejudice to the outcome thereof ...”.

24. It-test tal-mozzjoni in kwistjoni huwa miktub b'ton ta' akkuża mmirata lejn ir-rikorrenti, u jallega, fost affarijiet oħra, li din kienet involuta f'xi għemil illeċitu jew saħansitra illegali, u li hija aġixxiet b'detriment għall-istess skola li hija kienet *Chairman* tal-Bord tad-Diretturi tagħha. Il-Qorti kkunsidrat ukoll li fl-*email* li permezz tagħha l-intimat informa lill-Kap tal-Iskola Charlotte 'Totty' Aris li ried jirtira l-mozzjoni in kwistjoni, ftit tal-minuti biss qabel kellha tibda l-laqgħa in kwistjoni, huwa għal darba oħra bl-ebda mod ma indika li kien qiegħed jaġixxi fil-vesti tiegħu ta' avukat, u minn qari tal-istess *email* aktar tingħata l-impresjoni li huwa ġie avvicinat bħala l-persuna li tokkupa l-kariga ta' *Parent-Director* fuq il-Bord tal-istess skola. Fil-fatt l-*email* li permezz tagħha l-intimat irtira l-mozzjoni, tgħid hekk:

“Dear Totty,

One of the candidates affected as requested that the resolution attached to my message not be tabled at the meeting. Accordingly, please consider the submission withdrawn.

Kind regards,

Richard”

25. Il-Qorti tqis li kieku verament l-intimat kien qiegħed jaġixxi fil-vesti tiegħu ta’ avukat ta’ Debbie Wrigley, huwa kien jindika dan b’mod ċar. Il-Qorti tqis li l-*emails* in kwistjoni mhumiex korrispondenza li tista’ tiġi kklassifikata bħala eżekuzzjoni ta’ ordni jew struzzjoni li klijent ta lill-avukat tiegħu, iżda huma *emails* mibgħuta minn membru tal-Bord tal-Iskola, fejn huwa kien jokkupa l-kariga ta’ *Parent-Director*, bi struzzjonijiet ċari lill-Kap tal-Iskola li ġġib il-kontenut tal-mozzjoni mressqa minnu għall-attenzjoni tal-membri l-oħra. Fil-korrispondenza tiegħu, l-intimat imkien ma indika li huwa kien qiegħed jaġixxi fuq struzzjonijiet tal-klijenta tiegħu, tant hu hekk li l-persuna li suppost baġhat il-korrispondenza f’isimha lanqas biss tissemma b’isimha, u ma ġiet identifikata fl-ebda waqt minnu. Avukat li jibgħat korrispondenza għan-nom ta’ klijent tiegħu jew li jaġixxi fuq struzzjonijiet ta’ klijent tiegħu, jidentifika l-persuna li jkun qiegħed jaġixxi għan-nom tagħha. Lanqas m’hija ġustifikazzjoni li jingħad li l-intimat irtira l-mozzjoni mressqa minnu hekk kif intalab jaġmel dan minn waħda mill-kandidati, għaliex sa dak il-waqt l-*email* laħqet intbagħtet lil min kellha tintbagħat, u l-kontenut tagħha ġie magħruf mit-terzi li l-intimat kellu l-iskop li jilħaq meta baġhat l-*email* lill-Kap tal-Iskola. L-intimat ma baġhatx *email* lill-Kap tal-Iskola u talabha żzomm l-informazzjoni għaliha biss, iżda baġhat l-*email* bl-intenzjoni ċara li l-mozzjoni abbozzata minnu, tiġi disseminata ma’ kull

min kellu interess. Kien biss minħabba xi ħaġa lil hinn mill-volontà tiegħu, li l-intimat talab li l-kontenut tal-*email* originali jiġi irtirat.

26. B'riferiment għall-kwistjoni dwar jekk l-intimat kienx qiegħed jaġixxi bħala l-avukat ta' Debbie Wrigley, din il-Qorti tirrileva li fil-laqgħa tal-24 ta' Marzu, 2017 li saret bejn Charlotte Aris u Debbie Wrigley fil-preżenza ta' membri tal-Bord, Wrigley kienet assistita minn avukat li ma kienx l-intimat. Mill-provi jirriżulta wkoll li f'punt minnhom Wrigley kkonsultat mal-Avukat Andrew Borg Cardona dwar il-possibilità li hija titkeċċa mill-impjeg, u kien Dr Borg Cardona li kien qiegħed iħares l-interessi ta' Wrigley, u mhux l-intimat.

27. Għaldaqstant, u in vista tal-konsiderazzjonijiet hawn magħmula, din il-Qorti qiegħda tilqa' l-ewwel aggravju tar-rikorrenti, u tikkonkludi li ma jirriżulta bl-ebda mod li l-intimat bagħat il-korrispondenza tiegħu fil-vesti tiegħu ta' avukat ta' Debbie Wrigley, u għalhekk din il-korrispondenza ma tgawdix mill-privileġġ kwalifikat jew assolut li l-Ewwel Qorti ddeċidiet li għandu japplika fil-każ odjern. Mill-banda l-oħra l-Qorti ma tqisx li huwa fil-kompetenza tagħha li tidhol fil-kwistjoni dwar jekk l-intimat kisirx il-Kodiċi tal-Etika tal-Professjoni Legali, meta allega li kien qiegħed jaġixxi għan-nom ta' klijenta tiegħu, fl-istess waqt li kien fl-impjeg ta' kumpannija tas-servizzi finanzjarji.

It-Tieni Aggravju: [Applikazzjoni skorretta tal-liġi]

28. Ir-rikorrenti qalet li l-Ewwel Qorti applikat il-liġi b'mod skorrett, u waslet għal konkluzjoni li hija kontradittorja. Ir-rikorrenti qalet li l-Ewwel Qorti qieset li hija mxiet b'integrità, u li hija qatt ma naqset mid-dmirijiet tagħha. L-Ewwel Qorti qieset ukoll li ma jirriżultax li r-rikorrenti aġixxiet b'mod li jtellef il-proċess

tal-elezzjoni li kellha ssir. Qalet li minkejja li l-Ewwel Qorti sabet li dak li nkiteb mill-intimat huwa skorrett, falz u mhux veritier, hija xorta waħda waslet għall-konklużjoni li r-rikorrenti ma gietx immalafamata, anki jekk qalet li dawn il-proċeduri bejn il-partijiet setgħu għew evitati bi ftit buon sens. Ir-rikorrenti qalet ukoll li l-animu tal-intimat jirrizulta mill-fatt li meta ftit granet wara li sar l-AGM, huwa ntab jirtira l-kontenut tal-mozzjoni tiegħu, imma l-intimat irrifjuta li jagħmel dan.

29. Stabbilit li l-intimat ma kienx qiegħed jaġixxi fil-kwalità tiegħu ta' avukat ta' Debbie Wrigley, il-Qorti għandha l-obbligu li tikkunsidra jekk dak miktub mill-intimat, inkitibx b'malizzja jew le, partikolarment meta l-kitba titnezza' mid-difiża tal-privileġġ assolut jew kwalifikat. L-intimat jilqa' għal dan l-aggravju tar-rikorrenti billi jgħid li r-rikorrenti kellha l-opportunità li tiddefendi ruħha quddiem l-AGM, iżda hija kienet naqset li tattendi għall-imsemmija laqgħa. Iżda l-Qorti tirrileva li mill-atti jirrizulta li l-intimat intalab jirtira l-allegazzjonijiet magħmula minnu, imma huwa rrifjuta li jagħmel dan. Fil-fatt jirrizulta li r-rikorrenti baġtet ittra lill-intimat¹, fejn b'mod formali talbitu jirtira bil-miktub żewġ dikjarazzjonijiet li hija qieset bħala libellużi, li huwa għamel fil-konfront tagħha, senjatament li hija b'xi mod fixklet l-elezzjoni ta' *Staff Directors*, u li hija b'xi mod kienet strumentali biex tfalli l-iskola, iżda l-intimat naqas milli jagħmel dan. Kien in segwitu għal din l-ittra tar-rikorrenti, u wara li hija intimatu li kienet ser tiftaħ proċeduri legali fil-konfront tiegħu, li l-intimat infurmaha għall-ewwel darba li huwa kien qiegħed jaġixxi fuq struzzjonijiet ta' Debbie Wrigley, u li dak miktub minnu ma jirrapprezentax l-opinjoni personali tiegħu.

¹ A fol. 81 tal-atti quddiem l-Ewwel Qorti.

30. Il-Qorti tqis li l-kliem użat mill-intimat fl-*email* imsemmija, kien malizzjuż, u maħsub biex itappan ir-reputazzjoni tar-rikorrenti qabel issir l-elezzjoni tal-Bord tad-Diretturi tal-Iskola. Il-fatt li l-*email* u l-mozzjoni mħejjija minnu ġew irtirati biss ftit minuti qabel kellha tibda l-laqqgħa, fejn l-intimat jgħid li r-rikorrenti kien ser ikollha ċ-ċans tiddefendi l-pożizzjoni tagħha li kieku attendiet għall-istess laqqgħa, juri l-animu malinn li bih mexxa l-intimat. Anki t-ton użat minnu fir-risposta għall-ittra li bagħtitlu r-rikorrenti, fejn huwa intalab b'mod formali jirtira l-allegazzjonijiet magħmula minnu bil-miktub, jindika li huwa kien qiegħed juża fil-konfront tar-rikorrenti ton ta' disprezz, bħal donnu jrid jesponiha għar-redikolu anki fil-korrispondenza tiegħu magħha. Fuq kollox kienet l-Ewwel Qorti stess li meta kkunsidrat il-provi kollha, qieset li l-allegazzjonijiet li saru fil-konfront tar-rikorrenti ma jirriżultawx li huma minnhom, u li hija mxiet b'mod trasparenti u integru fir-rwol li kienet tokkupa. Għaldaqstant, il-Qorti qiegħda tilqa' wkoll it-tieni aggravju mressaq mir-rikorrenti, u filwaqt li qiegħda tilqa' t-talbiet imressqa minnha, tillikwida l-ammont ta' sebgħa mitt Euro (€700) bħala kumpens għad-danni morali sofferti mir-rikorrenti.

L-Appell Incidentali

31. L-intimat jgħid li huwa ressaq l-appell incidentali tiegħu sabiex ma jiġix imċaħħad mid-dritt tad-*doppio esame*, jekk din il-Qorti tiddeciedi li huwa ma jikkwalifikax għall-privileġġ kwalifikat. Għal darb'oħra l-intimat qal li l-kontenut tal-*email* mhuwiex espressjoni tal-opinjoni tiegħu, iżda huwa kien qiegħed jaġixxi bħala '*rapprezentant*' ta' Debbie Wrigley, tant hu hekk li huwa mill-ewwel irtira l-mozzjoni in kwistjoni, hekk kif intalab li jagħmel dan minn Wrigley. Qal li

mit-twegiba li tatu l-Kap tal-Iskola Charlotte Aris meta huwa nfirmaha li kien ser jirtira l-mozzjoni, hija tatu x'jifhem li digà kellha xi informazzjoni fil-pussess tagħha, li kienet digà edotta mill-fatti, u kellha xi preokkupazzjonijiet dwar ir-rikorrenti. Qal ukoll li huwa m'għandux jinżamm responsabbli għall-fatt li Aris laħqet bagħtet l-*email* in kwistjoni lil terzi. L-intimat zied jgħid li r-rikorrenti kellha ċ-ċans li tilqa' għall-allegazzjonijiet li saru fil-konfront tagħha, billi tattendi għall-AGM fejn kellha tiġi diskussa l-mozzjoni, imma kienet ir-rikorrenti li għazlet li ma tattendix għal din il-laqqgħa.

32. Il-Qorti hi tal-fehma li bl-appell incidental ta' tiegħu, l-intimat m'huwa qiegħed jissolleva l-ebda aggravju ġdid mis-sentenza tal-Ewwel Qorti. Din il-Qorti digà għamlet il-konsiderazzjonijiet tagħha dwar għalfejn tqis li l-korrispondenza tal-intimat ma tgawdi minn l-ebda privileġġ, la kwalifikat u lanqas assolut, u dwar għaliex fil-fehma tagħha l-intimat ma kienx qiegħed jaġixxi bħala avukat ta' Wrigley. Fuq kollox kien biss wara li r-rikorrenti infurmatu li kien fi ħsiebha tistitwixxi proċeduri legali fil-konfront ta' tiegħu, li huwa infurmaha għall-ewwel darba li l-*email* u l-mozzjoni in kwistjoni ma kinux espressjoni tal-fehma ta' tiegħu, imma li huwa kien qiegħed jaġixxi fuq struzzjonijiet ta' terza persuna. Minkejja dan, l-intimat xorta waħda naqas li jirtira bil-miktub l-allegazzjonijiet magħmula minnu meta kien mitlub li jagħmel dan mir-rikorrenti. Il-Qorti qieset ukoll li lanqas m'għandha mis-sewwa l-allegazzjoni tal-intimat li r-rikorrenti setgħet tattendi għal-laqqgħa in kwistjoni fejn kien ser ikollha l-opportunità tiddefendi ruħha, u dan għaliex jirriżulta li l-mozzjoni ta' tiegħu lanqas biss tressqet għad-diskussjoni u waqt l-imsemmija AGM ħadd ma rrefera għaliha. Barra minn hekk, sinifikanti huwa l-fatt li l-imsemmija *email* u l-mozzjoni ġew irtirati biss ftit minuti qabel kellha tibda l-laqqgħa.

Għaldaqstant, u in vista tas-suespost, din il-Qorti mhijiex sejra tilqa' l-appell incidental tal-intimat, iżda qiegħda tilqa' t-talbiet tar-rikorrenti fl-intier tagħhom.

Decide

Għar-raġunijiet premissi, din il-Qorti taqta' u tiddeċiedi dwar dan l-appell, billi tilqa' l-appell prinċipali tar-rikorrenti, u għalhekk tilqa' t-talbiet magħmula minnha fir-rikors promotur; tiddeċiedi li l-korrispondenza tal-intimat tat-22 ta' Marzu, 2017 hija waħda libelluża u ntbagħtet bl-iskop li ttelef jew tnaqqas ir-reputazzjoni tar-rikorrenti; u tillikwida l-kumpens li għandu jithallas lir-rikorrenti in linea ta' danni morali fl-ammont ta' sebgħa mitt Euro (€700). Fl-istess waqt, din il-Qorti qiegħda tiċhad l-appell incidental tal-intimat.

L-ispejjeż ta' dawn il-proċeduri fiż-żewġ istanzi, għandhom ikunu a karigu tal-intimat.

Moqrija.

**Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef**

**Rosemarie Calleja
Deputat Registratur**